

«Ελλην Παιονίδου: «Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ»

«Οι σημερινοί ποιητές θα μπορούσαν να πούν πως φτιάχνουν τις φράσεις πάνω στο πρόσωπο της άπληξης συνομιλίας, της εμπιστευτικής, ίσως από φόβο πως αυτό που λένε άκουστέι ή δέν άκουστέι...» Αύτά γράφει ο Ρίτσος στά «Μελετήματα» του. Η ποίηση της «Ελλην Παιονίδου σά σύγχρονη ποίηση έχει τόν τόνο της καθημερινής συνομιλίας, μακριά από στόμφο και μεγαλόστομες κραυγές, χωρίς θρηνολογήματα γιά χαμένες πατρίδες. Νά πόσο άπλά μά και πόσο παραστατικά γράφει γιά τό δράμα της πατρίδας της:

Πατρίδα, έγινες ένα κομμάτι (χαρτί) που τό μεταφέρουν από συνέδριο (σά συνέδριο) Πατρίδα, έγινες ένας μπόγος (ρούχα) που τόν στίβαζαμ στό λιμάνι (ανάμεσα σά σάπια σανίδια,

Μέ δυο πινελιές περικλείει ο δόκληρο τόν πόνο της προσφυγιάς, φέρνει ανάγλυφες στά μάτια μας τις κάθε τόσο διαφευγμένες μας ελπίδες. Κί ένα δλόκληρο ποίημα:

Ψαροπωλείον ή Κερύνεια

Τέσσερεις φέτες άμιάντου κόβεται κι' άπάνω ένα κομμάτι τσίγκος. Μόσχευμα δίχως ρίζες έδώ στή Λεμεσό.

Η θάλασσα, πηκτή, κόβεται μέ (μαχαίρι) και τρία φάρια κρεμασμένα στό (ραβδί)

Ψαροπωλείον ή Κερύνεια, "Αχ.

Παρόλο που τά έπιφαινόμενα φαίνονται ξεπερασμένα στή σύγχρονη ποίηση αυτό τό «Αχ» της «Ελλην είναι έλο τό ποίημα. Όσο γιά τό δεύτερο σκέλος του άποσπασματος από τά «Μελετή-

ματα» ή ποίηση αυτή είναι γραμμένη γιά ν' άκουστέι γιατί πρόκειται γιά καταγγελία, κι' ο φόδος είναι μήπως δέν άκουστέι. Τό βιβλίο της «Ελλην Παιονίδου είναι ένα πραγματικά κυπριακό βιβλίο όχι μόνο στά θέματα αλλά και στήν ύφή. Έχει δηλαδή

Του ΠΕΤΡΟΥ ΣΟΦΑ

τό κυπριακό χρώμα που λείπει από πολλά βιβλία κυπρίων ποιητών άνκαι τά θέματα τους είναι παρμένα από τήν Κύπρο. Αυτό τό χρώμα τό έπιτυγχάνει μέ εικόνες, έκφραση άκόμα και σύμβολα καθαρά κυπριακά από τή ζωή, τό τοπίο τήν Ιστορία. Νά μερικά παραδείγματα:

α) Ξεσκονίζω, από συνήθεια, τό καπνιστήρι της γιανιάς κι' άκούω μά δέ γροϊκό τ' άπελπισμένα βογγητά της σκόνης...

(Μιά γυναίκα της 'Αμμοχώστου τήν Κυριακή 14 Ιούλη 1974).

β) Έμεις τότε, στήν αύλή, μέ τό κέντημα ύποτιμούσαμε ταύτες τις λέξεις. Τις είχαμε χρόνια φυτέψει στή ρίζα της κιστρομηλιάς. (Πάμε τώρα, Ναίμέ).

Η ποιήτρια μέ τή γυναικεία εύαισθησία της βασανίζεται μέ τά βάσανα και πονει μέ τόν πόνο του τόπου της. Άλλά και στά ποιήματα που έγραψε πριν από τό 1974 («Κασσάνδρα», «Τ' όνομα μου Μαργαρίτα», «Ο Τσίχος») άγωνιά γιά τή μοίρα της Κύπρου και της Ελλάδας, της Ελλάδας της δικτατορίας,

«Κράτησε μου τό χέρι, πολύ μάς χελιδόνι της έκτης άνοιξης μέ τά μαύρα μηνύματα που φέρνει στό ράμφος σου. (Κασσάνδρα)

Νοιώθει ευθύνη, τήν ευθύνη του κάθε Έλληνα γιά τις άδικες, ένοχες σιωπές. Άκόμη και στή ξεγνοιασιά μιας έπίσκεψης στή Βάρνα δέν ξεχνά τά τραύματα του τόπου της. (σελ. 23,29). Ποτέ όμως δέν πέφτει στήν άπελπισία. «Κρυώνεις, κι' ή αύγή ζυγώνει, (άμείλικτη) και κάτω στό βάθος του πηγαίου (διού ή 'Ανάσταση που λέγαμε άγωνίζεται ν' άναρριχηθεί χούφτα (τή χούφτα, άμο τόν άμο) στόν τοίχο που έχτισες, που (χτίσαμε, πάνω στις σάρκες μας. (Ο Τοίχος)

Η Ε.Π. κινείται μέ άνεση άνάμεσα στό άπόλυτα συγκεκριμένο και χειροπιαστό, και στό έλλειπτικό μέ τις προεκτάσεις του γιά τόν άναγνώστη, άνάμεσα στό λιτό και σύντομο ποίημα μέ τήν πυκνότητα του και τό πιο πλατύ μέ τις επάλληλες και παράλληλες εικόνες, νοήματα και συναισθήματα. Μερικά ποιήματα φαίνονται νά μην έχουν μιά συνέχεια στή δομή τους ύπάρχει όμως μιά σύνδεση νοηματική κι' εικονοπλαστική. Τό αποτέλεσμα δέν φτάνει άποσπασματικό αλλά ένιαίο και πάντα καιρίο.

Τά σχέδια του Γιώργου Σκοτεινού όχι μόνο συμπληρώνουν τά ποιήματα αλλά τους δίνουν και μιά τρισδιάστατη ύπόσταση.

Σχέδιο του Γ. Σκοτεινού στόν «Κύκλο Καταγγελίας».

ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Του Άντη Κανάκη

I	Είψαστε τρείς 'Εσύ, έγώ κι' ή θάλασσα.	II	σπ' όνειρο. Γιά νά μάς ζυμποιούν τήν αύγή παιδιών τά κλάματα.	III	χορεύοντας μέ γυμνές έταίρες στή πλάτη μας.		
IV	'Εσένα σέ πήρε τό κύμα. 'Εμείνα μόνος στή παραλία νά μετρώ τους νεκρούς της ναυμαχίας. Σάν τρελλός άιμο γεμίζοντας τις ματωμένες μου παλάμες.	V	Τής γής τό σώμα έκάιγε Τό μούσο σύμφερο κρεμότανε. — Χρόνια πείνας. — Χρόνια φιδιών. — Χρόνια θανάτου. Τό σύννεφο μεγάλωνε 'Εμεις μικραίναμε έξατμίζοτανε τό νερό της σάρκας μας	VI	Κινηπιμένοι στός αιώνας ματώνουμε τήν Ιστορία τις σελίδες Ψάχνοντας νά βρούμε τό δρόμο μας.		
VII	Γράφοντας Ιστορία Αύγουστο κατοικησήμερα.	VIII	κι' άκόντια, που μάς οδηγούν βαθύτερα στού νερού τή πηγή	IX	Με μεγάλες πέτρες, που μάς πλάκωναν. Κτίζαμε στό λιοπήρι, στή παγωνιά τά τείχη, τις πόλεις, τά παλάτια. 'Ενώ οι εύγενείς Τσουγκοίζαγε άσπιμένα Κύπελλα.	X	ΑΝΤΗΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Άπριλης — Μάης 1977.

Τό βράδυ της Τρίτης στή Σχολή Τυφλών ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ «ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΓΑΜΟΥ»

• Τραγουδά ο Γιώργος Σπανός

Ύστερα από τήν έξαιρετική έπιτυχία που σημείωσε μέ τήν έμφάνιση του στήν γιορτή του Κατακλισμού, στή Λάνακα, τό μουσικοχορευτικό Λογογραφικό Συγκρότημα «Ηρακλής» δίδει, κατ' έπαίτηση πολλών θεαμαστών του

νου καθώς και πολλά νέα παραδοσιακά τραγουδία που έρμηνεύει μέ ξεχωριστή έπιτυχία ο γνωστός τραγουδιστής Γιώργος Σπανός. Τό συγκεκριμένο έργο δίνει

ΠΡΟΕΙΣΗΡΧΕΤΕΣ

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ